

Avfallshanteringsföreskrifternas motivering

1 § Tillämpningsområde

I paragrafen framförs att avfallshanteringsföreskrifterna kompletterar avfallslagstiftningen och är bindande föreskrifter. I paragrafen föreskrivs på vilket område avfallshanteringsföreskrifterna gäller, i vilken verksamhet de ska följas, på vilket avfall de tillämpas och på vilket avfall de inte tillämpas.

I avfallslagen bestäms vad man kan utfärda avfallshanteringsföreskrifter om och vem som berörs av dem. Enligt 91 § i avfallslagen kan kommunen utfärda föreskrifter om insamling, mottagning och praktiska arrangemang kring transport av avfall samt om tekniska krav i sammanhanget också när det gäller annat avfall än sådant som omfattas av kommunens skyldighet att ordna avfallshantering. Föreskrifterna gäller verksamhet till den del som det är nödvändigt för att förhindra okontrollerad behandling av avfall, fara och skada som avfall och avfallshantering medför samt nedskräpning.

Följande paragrafer och moment gäller avfall från näringsverksamhet även om avfallet inte omfattas av kommunens skyldighet att ordna hantering av avfall:

- § 4 (Avfallshantering för näringsverksamhet utifrån kommunens skyldighet att ordna avfallshantering i andra hand)
- § 14 (Kompostering) 1, 3, 4 och 5 momentet
- § 15 (Förbränning av avfall) 1 momentet
- § 16 (Nedgrävning av avfall)
- § 17 (Olika typer av sopkärl) 1–4 momentet
- § 19 (Fyllning av sopkärl) 1, 2, 7, 8, 9 och 11 momentet
- § 20 (Underhåll och rengöring)
- § 24 (Sopkärls placering)
- § 26 (Områdesvisa insamlingsplatser för avfall)
- § 28 (Sophämtning)
- § 29 (Transport av avfall)
- § 31 (Tömningsintervall och transport av slam till behandling) 1–6 och 8 momentet
- § 34 (Avfallshantering vid offentliga tillställningar)
- § 35 (Förebyggande av nedskräpning på allmänna områden)
- § 36 (Hantering av farligt avfall) 1, 3, 6 och 8 momentet
- § 37 (Insamling av farligt avfall på fastigheten)
- § 38 (Specialavfall)
- § 39 (Farligt avfall och specialavfall från sjuk- och hälsovården)
- § 40 (Informationsskyldighet)
- § 41 (Undantag från avfallshanteringsföreskrifterna)

Utöver det som sagts ovan tillämpas avfallshanteringsföreskrifterna på avfall från näringsverksamhet om avfallet omfattas av kommunens skyldighet att ordna avfallshantering med stöd av avfallslagens 32 § 1 mom. 2, 4 punkten. Det vill säga om avfallet från näringsverksamhet samlas in tillsammans med övrigt avfall som omfattas av kommunens skyldighet att ordna avfallshantering.

Om näringsutövarens avfall behandlas inom kommunens avfallshanteringssystem med stöd av kommunens skyldighet att ordna avfallshantering i andra hand (33 § i avfallslagen), träffas ett avtal om tillämpningen av föreskrifterna med näringsutövaren och därom föreskrivs inte i dessa avfallshanteringsföreskrifter.

2 § Definitioner

I paragrafen definieras vad som avses med begreppen i avfallshanteringsföreskrifterna.

3 § Skyldighet att ansluta sig till kommunens avfallshanteringssystem

I paragrafen åläggs avfallsinnehavaren på basen av 41 § i avfallslagen att överlämna avfallet som omfattas av kommunens skyldighet att ordna avfallshantering till fastighetsvis avfallstransport och därmed ansluta sig till kommunens avfallshanteringssystem. Därtill föreskrivs om de olika anslutningssätten.

4 § Näringsverksamhetens avfallshantering på basen av kommunens skyldighet att i andra hand ordna avfallshanteringen

Enligt avfallslagen är kommunen skyldig att ordna avfallshanteringen också för en aktör som begär det men som inte omfattas av kommunens skyldighet att ordna avfallshantering. Det gäller när aktören behöver sådana tjänster som inte finns på den privata marknaden och när det producerade avfallet kan behandlas inom kommunens avfallshanteringssystem. Ett avtal ingås om de nödvändiga avfallshanteringstjänsterna mellan kommunen eller det kommunala avfallsbolaget och aktören som behöver tjänsterna. De aktörer som avses i den här paragrafen är inte skyldiga att ansluta sig till kommunens avfallshanteringssystem, utan det är fråga om en möjlighet.

5 § Anslutning till den fastighetsvisa avfallstransporten

I paragrafen föreskrivs om hur fastighetsinnehavaren ansluter sig till den fastighetsvisa avfallstransporten. Om fastigheten inte själv ansluter sig, ansluter avfallsbolaget fastigheten till kommunalt anordnad blandavfallspunktsservice, så att skyldigheten i avfallslagen § 41 uppfylls. Kunden har dock möjlighet att byta typ av service.

6 § Fastighetsvist sopkärl

I paragrafen föreskrivs på basen av 40 § i avfallslagen att när fastighetsinnehavaren har anslutits till fastighetsvis avfallstransport ska han/hon ordna en plats för insamling av avfall som omfattas av fastighetsvis avfallstransport och skaffa de sopkärl som behövs. Insamlingsplatsen kan också förläggas utanför fastigheten, om den inte kan ordnas på fastigheten och om innehavaren avtalar om saken med markägaren.

7 § Gemensamt sopkärl

I paragrafen föreskrivs om de aktörer som kan bilda en avfallssammanslutning och om villkoren för den. Avfallssammanslutningen ska grunda sig på att fastigheterna är nära varandra, eftersom 41 §

i avfallslagen ålägger avfallsinnehavaren att överlämna avfallet "till den fastighetsvisa avfallstransport som ordnats i området". Sålunda kan fastighetsägandeförhållanden (fastigheter med samma ägare) eller släktskap inte utgöra grund för att använda gemensamma sopkärl.

Även då en avfallssammanslutning bildas mellan en stadigvarande bostad och en fritidsbostad ska utgångspunkten vara att fastigheterna är nära varandra, liksom i övriga fall. Avsikten är inte att avfall ska transporteras långa sträckor från fritidsbostaden till den stadigvarande bostaden. Om fritidsbostaden är belägen på en ö räknas avståndet mellan båtplatsen på fastlandet och den fasta bostaden.

Avfallssammanslutningen måste alltid ha en kontaktperson som sköter hela avfallssammanslutningens ärenden men också de enskilda medlemmarnas ärenden med avfallsbolaget. Genom att samtycka till vara avfallssammanslutningens kontaktperson samtycker kontaktpersonen även till att avfallsbolaget ger hans/hennes kontaktpuppgifter till andra eventuella fastighetsinnehavare som är avfallsbolagets kunder och vill bli medlem i avfallssammanslutningen.

Oftast används gemensamma kärl för insamling av blandavfall. Gemensamma kärl kan användas och rekommenderas för återvinnbart avfall och bioavfall exempelvis i småhusområden där separat insamling av sådant avfall är frivillig.

Då över 5 fastigheter använder ett gemensamt kärl för blandavfall, ska insamlingskärl ha en volym om minst 100 liter per en stadigvarande bostad och 50 liter per fritidsbostad för att säkerställa att det gemensamma sopkärl används ändamålsenligt och att den gemensamma insamlingen inte orsakar onödig nedskräpning eller olämplig behandling av avfallet.

Om användningen av ett gemensamt kärl förorsakar problem kan avfallshanteringsmyndigheten förbjuda användning av det gemensamma kärlet eller bryta avtalet om avfallssammanslutningen och föreskriva en annan form av anslutning till avfallshanteringssystemet för fastigheten. Varje fall granskas skilt för sig och fastighetsinnehavarna meddelas om saken.

8 § Blandavfallspunktsservicen

I paragrafen föreskrivs på vilka villkor en fastighet kan ansluta sig till blandavfallspunktsservicen.

Fastigheten ansluts automatiskt till blandavfallspunktsservicen om det på grund av omständigheterna inte är möjligt att ordna fastighetsvis transport av blandavfall till fastigheten eller om fastighetsinnehavaren inte själv ordnar fastighetsvis transport av blandavfall till sin fastighet, eftersom fastigheten saknar andra möjligheter att uppfylla kravet i avfallslagens 41 §.

För att få också de fastigheter vars sopkärl strider mot avfallshanteringsföreskrifterna, vars sopkärl upprepade gånger inte hittas eller vars sopkärl är tomt upprepade gånger, att omfattas av avfallshanteringen, kan fastighetens tömningar avbrytas och fastigheten anslutas till blandavfallspunktsservicen. Fastigheten faktureras då en avgift för blandavfallspunkt enligt avfallstaxan. Fastigheten informeras om saken.

9 § Återvinnbart avfall som ska sorteras separat

Genom att införa skyldigheter att sortera och separat samla in återvinnbart avfall främjar kommunen prioriteringsordningen i praktiken och skyldigheten enligt avfallslagen att hålla avfall av olika beskaf-

fenhet åtskilt. Kommunen är skyldig att främja materialåtervinning utgående från att prioriteringsordningen genomförs och materialåtervinningsmålet i avfallsförordningen uppfylls. Avsikten är att uppmuntra avfallsinnehavarna att skilja åt återvinnbart avfall från blandavfall.

Separat insamlat återvinnbart avfall omfattas av kommunens skyldighet att ordna avfallshantering och ska därför föras till en mottagningsplats inom det kommunala avfallshanteringsystemet. När det gäller avfall som lyder under producentansvaret ska fastigheterna enligt avfallslagen åläggas att föra avfallet till producenternas mottagningsplats.

Avfallsbolaget kan ta på sig att komplettera den fastighetsvisa avfallstransporten av förpackningsavfall. I praktiken innebär det att kommunen hämtar separat insamlat förpackningsavfall från de fastigheter som berörs av skyldigheten att separat samla in avfallet enligt avfallshanteringsföreskrifterna eller som frivilligt kan ansluta sig till fastighetsvis avfallstransport av förpackningsavfall på de villkor som framgår av föreskrifterna.

På fastigheten separatinsamlat återvinnbart avfall får inte överlämnas till andra aktörer eller till annan plats än till avfallsverkets eller producentens insamling och andra aktörer får inte ta emot sådant avfall från fastigheter som omfattas av kommunens hantering av kommunalt avfall, eftersom detta avfall på basen av avfallslagen hör till kommunens ansvar att ordna avfallshantering och beträffande förpackningar till producenternas ansvar. Därtill har kommunerna i området beslutat att avfallsbolaget sköter om den fastighetsvisa avfallstransporten av återvinnbart avfall som kommunalt anordnad avfallstransport.

Enligt 41 § 3 mom. i avfallslagen kan fastighetsinnehavaren ordna transporten av separat insamlat förpackningsavfall från fastigheten, om avfallet inte transporteras inom ramen för kompletterande fastighetsvis avfallstransport som producenten eller kommunen ordnat. Märk väl att denna rätt endast gäller förpackningsavfall, inte annat återvinnbart avfall.

10 § Blandavfall

I paragrafen föreskrivs om skyldigheten att överlåta blandavfall till kommunen (41 § i avfallslagen). Eftersom blandavfall går till återvinning som energi, får inte sådant avfall som inte hör dit läggas i blandavfallskärlet.

11 § Skyldighet att separatinsamla bio- och återvinnbart avfall från boende

Skyldigheten att separat samla in bio- och återvinnbart avfall främjar prioriteringsordningen och en smidig materialåtervinning. Den påverkar exempelvis innehållet i blandavfallet som förs till energiåtervinning, eftersom t.ex. metall och glas stör förbränningsprocessen.

På grund av den separata insamlingens effekter på miljön, hälsan och kostnaderna, gäller skyldigheten att separatinsamla inte fastigheter på glesbygden. De i fråga varande fastigheterna kan ansluta sig till en fastighetsvis avfallstransport av återvinnbart avfall med ett gemensamt sopkärl eller enskilt, genom att komma överens om det med avfallsbolaget.

Då gränserna för separatinsamling av bio- och återvinnbart avfall har bestämts, har logistiken, kostnaderna för insamlingen och transporten samt miljökonsekvenserna beaktats. Skyldigheten att sortera och separat samla in bioavfall behöver inte tillämpas om det bioavfall som uppkommer på fastigheten komposteras där.

I syfte att främja prioriteringsordningen i praktiken ges möjlighet för fastigheter som inte har skyldighet till sortering och separat insamling att ansluta sig till fastighetsvis transport av bio- och återvinnbart avfall frivilligt.

Egnahemshus och radhus erbjuds också möjligheten att ansluta sig till fastighetsvis avfallstransport av bio- och återvinnbart avfall med hjälp av flerfacksinsamlingen.

12 § Skyldighet att separatinsamla bio- och återvinnbart avfall från övriga fastigheter som omfattas av kommunens hantering av kommunalt avfall

De skyldigheter till separat insamling som ges andra än bostadsfastigheter gäller fastigheter som enligt 32 § i avfallslagen omfattas av kommunens skyldighet att ordna avfallshantering.

De olika avfallsslagens mängdgränser har bestämts med beaktande av logistik, miljö-, hälso- och kostnadskonsekvenser.

För att främja att prioritetsordningen följs, möjliggörs att även de fastigheter som inte har skyldighet till sortering och separat insamling att ansluta sig till fastighetsvis transport av bio- och återvinnbart avfall frivilligt.

13 § Övrigt avfall som ska separatinsamlas

Övriga avfallsslag som ska separatinsamlas är avfall än förpackningsavfall som lyder under producentansvaret, farligt avfall och specialavfall. Farligt avfall och specialavfall behandlas närmare på annan plats i avfallshanteringsföreskrifterna.

I avfallsförordningen anges noggranna skyldigheter till separat insamling av bygg- och rivningsavfall som gäller både näringsverksamhet och fastigheter som omfattas av kommunens skyldighet att ordna avfallshantering. Bygg- och rivningsavfall som uppkommer på en bostadsfastighet omfattas av kommunens skyldighet att ordna avfallshantering endast i det fall att avfallet härstammar från fastighetsinnehavarens eget reparationsarbete eller när fastighetsinnehavaren själv svarar för hanteringen av bygg- och rivningsavfallet när han/hon köper tjänster av företag. Om ett företag som säljer reparationstjänster svarar för hanteringen av bygg- och rivningsavfallet på en bostadsfastighet är det fråga om avfall från näringsverksamhet och inga avfallshanteringsföreskrifter kan utfärdas om det.

14 § Kompostering

Rekommendationen är att bioavfall ska komposteras på fastigheten om fastigheten inte omfattas av separat insamling av bioavfall. Att uppmuntra till kompostering främjar prioriteringsordningen. Om det bioavfall som uppkommer på fastigheten komposteras där, är det möjligt att förlänga tömningsintervallet för fastighetens blandavfallskärls (se § 21).

I motiveringen till avfallslagen konstateras att man i avfallshanteringsföreskrifterna kan föreskriva att avfall som inte omfattas av kommunens skyldighet att ordna avfallshantering får behandlas självständigt i liten skala på uppkomstplatsen. Det innebär att denna paragraf även gäller näringsverksamhetsutövarens kompostering.

Kompostering av bioavfall bygger på frivillighet, för fel utförd kompostering kan göra mera skada än nytta.

I en fastighetsvis kompostbehållare kan livsmedelsavfall, trädgårdsavfall, avfall från torrtoaletter och på vissa villkor små mängder avloppsslam (se § 32) komposteras. En lyckad kompostering kräver att kompostbehållaren underhålls. Därtill understryks att inget avfall som inte förmultnar får läggas i kompostbehållaren.

Om flera än tre lägenheter använder samma kompostbehållare för livsmedelsavfall är det nödvändigt att göra en anmäla därom till avfallshanteringsmyndigheten och att utse en person som ansvarar för komposteringen för att trygga ändamålsenlig användning av kompostbehållaren.

Vid kompostering av livsmedelsavfall och fekalt avfall ska särskild uppmärksamhet fästas vid hygien och bekämpningen av luktolägenheter. Kompostbehållaren för sådant avfall måste absolut vara skyddad mot gnagare och skadedjur samt vara värmeisolerad. För att komposteringen av livsmedelsavfall ska lyckas är det viktigt att kompostbehållarens kapacitet relateras till mängden livsmedelsavfall som uppkommer på fastigheten.

För kompostering av trädgårdsavfall behövs inte lika noggranna föreskrifter som för livsmedelsavfall och fekalt avfall. Föreskriften hindrar ändå att det uppstår obestämda komposthögar och att trädgårdsavfall sprids från behållaren i omgivningen.

15 § Förbränning av avfall

I paragrafen föreskrivs i vilka situationer det är tillåtet att förbränna avfall, dvs. när det är tillåtet att självständigt behandla avfall.

I glesbygd tillåtas öppen förbränning av ris, kvistar och obehandlat träavfall, om det inte medför skada eller fara för miljön eller hälsan och om mängden avfall som ska förbrännas är ringa. Förbränning av behandlat träavfall kan inte tillåtas.

Förbränning av obehandlat trä, ris, kvistar och små mängder papper, papp och icke ytbehandlad kartong i en fastighets uppvärmningssystem tillåts. Förbränning av övrigt avfall, såsom ytbehandlad kartong och brännbar plast, kan inte tillåtas i eldstäder i fastigheter, eftersom förbränningsförhållandena inte är optimala.

16 § Nedgrävning av avfall

Att gräva ned avfall är i regel förbjudet också utifrån avfallslagen, endast vissa undantag är möjliga. T.ex. vid nedgrävning av döda sällskapsdjur bör man följa miljöhälsans anvisningar.

17 § Olika typer av sopkärl

Det ska finnas tillräckligt med sopkärl på fastigheten i förhållande till avfallsmängden, skyldigheten till separat insamling och tömningsintervallen. I avfallslagen (40 §) åläggs fastighetsinnehavaren uttryckligen att ordna en mottagningsplats för insamling av avfall. I 10 § i avfallsförordningen konstateras i anslutning till avfallsinsamling att fastighetsinnehavare, kommuner, avfallsinnehavare, producenter, distributörer och andra aktörer ska se till att det på mottagningsplatsen finns tillräckligt många lockförsedda behållare, underjordsbehållare, avfallsflak eller andra sopkärl som lämpar sig för de typer av avfall som samlas in.

Det är viktigt att sopkärlen är rätt dimensionerade i förhållande till tömningsintervallet, för sopkärlen ska alltid gå att försluta. Men det går inte att ha sopkärl som är för stora i förhållande till behovet i syfte att förlänga tömningsintervallen.

I paragrafen bestäms de alternativa avfallskärtyperna bland annat på grund av arbetssäkerhetsskäl. Att ålägga användarna att använda sopkärl som följer standarderna är motiverat, för på marknaden finns det också sopkärl som inte följer standarderna men nog beskrivningen. Sådana sopkärl kan exempelvis lättare gå sönder vid tippning. Samtidigt tillåts också användning av andra slags sopkärl då användaren avtalar om saken med avfallsbolaget. På det sättet kan man främja innovationer och därmed förbättra exempelvis avfallstransportörens arbetssäkerhet.

18 § Märkning av sopkärl

Enligt 10 § i avfallsförordningen ska det på sopkärlet fästas en tydlig märkning med uppgifter om vilken typ av avfall som får sättas i kärlet och kontaktuppgifter till den sammanslutning som ansvarar för insamlingen. I sådana fall där sopkärlet inte finns omedelbart intill fastigheten ska också uppgifter om vem som äger sopkärlet märkas för att man effektivt ska kunna ingripa vid eventuella problem. För tydlighets skull ska varje avfallsslags kännetecknande färg anges på sopkärlen, om även återvinnbart avfall samlas in på fastigheten förutom blandavfall.

19 § Fyllning av sopkärl

I 10 § i avfallsförordningen finns bestämmelser om hur sopkärl ska fyllas. När det gäller fyllning av sopkärl anger avfallshanteringsföreskrifterna vad som kan sättas i sopkärlen och hur avfallet exempelvis ska förpackas. Föreskriften baserar sig på miljö- och arbetssäkerhet. Därtill innehåller föreskriften en förteckning över avfall som inte får sättas i blandavfallskärlet. Därmed befrämjas ändamålsenlig och säker avfallshantering.

20 § Underhåll och tvättning

Sopkärlsinnehavaren åläggs att se till att sopkärlet underhålls på ett lämpligt sätt. Enligt 10 § i avfallsförordningen ska sopkärlet underhållas och rengöras tillräckligt ofta så att insamlingen inte medför någon fara eller skada för hälsan eller miljön. Det gäller alltså också arbetssäkerhet.

21 § Tömningsintervaller

Sopkärnen ska tömmas tillräckligt ofta för att inga hygieniska olägenheter eller lukter ska uppstå. Enligt avfallsförordningens 10 § ska sopkärlet tömmas tillräckligt ofta så att det avfall som ska samlas in ryms i kärlet och att kärlet alltid kan förslutas samt att avfallet inte medför förorening eller nedskräpning av omgivningen, lukt eller annan hygienisk olägenhet.

Tömningsintervallen i denna paragraf gäller fastigheter som omfattas av fastighetsvis avfallshantering och andra fastigheter som omfattas av kommunens hantering av kommunalt avfall.

Sopkärl för bioavfall ska på grund av luktolägenheter tömmas varje vecka under sommarsäsongen. Beträffande bioavfalls som samlas i djupuppsamlingsbehållare kan tömningsintervallet vara två veckor. Små fastigheter rekommenderas att skaffa ett gemensamt sopkärl eller en gemensam kompostbehållare tillsammans med närliggande fastigheter. Ett bioavfallskärl som används av högst två bostäder kan tömmas med två veckors intervall året om förutsatt att det inte förorsakar luktolägenheter.

Det längsta tömningsintervallet för blandavfallet, från vilket bioavfall inte skilts åt, sopkärl är två veckor. Tömningsintervallet kan på ansökan förlängas om bioavfallet separatsamlas eller komposteras i en sluten och väl ventilerad kompostbehållare, som är oåtkomlig för skadedjur och avfallshanteringsföreskrifternas övriga villkor uppfylls. Om man vill ha längre än fyra veckors tömningsintervall ska livsmedelsavfallet komposteras i en värmeisolerad kompostor för att förkorta komposteringstiden och minska luktolägenheterna.

Fastän speciellt sorteringen av plast har minskat mängden blandavfall är längsta möjliga tömningsintervall är åtta veckor. Om man sorterar plast enligt anvisningarna och endast för sådan förpackningsplast som blir ren genom att man sköljer den med kallt vatten (inte tvätt med varmt vatten) till plastinsamlingen, hamnar de smutsiga plastförpackningarna fortfarande i blandavfallskärlet och de förorsakar luktolägenheter.

Tömningsintervallet är detsamma oberoende om fastigheten är belägen i tätort eller på glesbygd. Alla fastigheter behandlas likvärdigt och utgångspunkten är samma tömningsintervall för alla. Alla har också samma förutsättningar att få tillstånd till förlängt tömningsintervall. Beträffande t.ex. blandavfall är tillståndet beroende av mängden blandavfall samt bioavfallets och det återvinnbara avfallens behandling. T.ex. luktolägenheter drabbar inte bara grannarna utan även den som tömmer sopkärlet.

22 § Avbrott i en fast bostads avfallshanteringservice

Med föreskriften möjliggörs avbrott i avfallshanterings servicen när fastigheten står tom och inte används. Fastigheten måste vara oanvänd under en tid som minst motsvarar det egna sopkärlets tömningsintervall.

Då det tillfälliga avbrottet räcker högst sex månader, avtalas därom med avfallsverket. Om avbrottet räcker längre än sex månader, förutsätter det undantag från dessa avfallshanteringsföreskrifter. Då måste det råda säkerhet om att fastigheten inte används.

Avbrott i avfallshanterings servicen får inte användas så att man med hjälp av det medan fastigheten är i bruk förlänger det tömningsintervall som fastigheten enligt dessa avfallshanteringsföreskrifternas 21 § ska ha.

Avbrott i en fritidsbostads avfallshanteringservice tillåts inte eftersom det i rättspraktiken har ansetts att om det på fastigheten finns en bostadsduglig fritidsbostad är dess användning åtminstone i någon mån och uppkomsten av avfall sannolik. Ifall ägaren inte själv har använt sin bostad är det ändå möjligt att hans eller hennes familj eller släktingar har använt den. Kommunens avfallsservice (blandavfallspunkt) är i vilket fall som helst tillgänglig för bostaden.

23 § Avbrott i en obrukbar bostads avfallshanteringservice

En obrukbar fastighets avfallsservice kan avbrytas om fastighetsinnehavaren till avfallsbolaget inlämnar ett utlåtande eller -beslut om att byggnaden är obrukbar givet av kommunens byggnadstillsyns-, miljövårds- eller miljöhälsovårdsmyndighet. För att kunna försäkra att byggnaden inte är renoverad till bostadsdugligt skick och att ingen bor där, kan avbrott beviljas för högst tre år åt gången. En fortsättning på avbrottet kräver ett nytt myndighetsutlåtande eller -beslut. Eftersom det krävs ett myndighetsutlåtande eller -beslut om att bostaden är obrukbar, kan avfallsbolaget bevilja avbrottet.

För att försäkra att kommuninvånarna behandlas rättvist är det mycket viktigt att det för ett avbrott i en obrukbar bostads avfallshanteringservice krävs ett myndighetsutlåtande eller -beslut om att byggnaden är obrukbar. Avfallshanteringsmyndigheten är inte rätt instans att ta ställning till saken. Enligt 166 § i mark- och byggnadslagen ska det bestämmas att byggnaden ska rivras eller användningen av den förbjudas, om byggnaden utgör en uppenbar fara för säkerheten. Detta är byggnadstillsyns-, miljövårds- eller miljöhälsovårdsmyndighetens skyldighet.

24 § Sopkärlets placering

Enligt 10 § i avfallsförordningen ska man obehindrat kunna nå insamlingsplatsen för avfallet och avfallet ska tryggt kunna lastas för bortforsling. Eftersom omständigheterna kring placeringen av sopkärl påverkar arbetssäkerheten i hög grad, ska dessa omständigheter beaktas. Sopkärlen ska exempelvis kunna flyttas och tömmas säkert, likaså ska avfallstransportören kunna röra sig tryggt i området.

25 § Låsning av sopkärlets placeringsplats eller sopkärl

I föreskriften föreskrivs om reglerna för låsning av sopkärls placeringsplats eller sopkärl. Föreskriften behövs för att avfallstransportören lätt ska komma åt att lasta avfallet för transport.

26 § Områdesvisa insamlingsplatser för avfall

För att förhindra nedskräpning föreskrivs att endast sådant avfall för vilket det finns sopkärl får föras till insamlingsplatsen. Vidare föreskrivs att avfall inte får lämnas utanför sopkärlen, för det leder lätt till nedskräpning på obemannade insamlingsplatser.

Den som ordnat en områdesvis insamlingsplats åläggs att underhålla den. I första hand borde underhållsskyldigheten tas upp separat i avtalen om ordnande av insamlingsplatsen och placering av sopkärlen.

27 § Avfallsstationer och avfallscentralen

Avfall som inte lämpar sig för fastighetsvis avfallstransport och avfall som omfattas av kommunens hantering av kommunalt avfall och inte transporteras inom fastighetsvis avfallstransport, ska av avfallsinnehavaren själv föras till mottagningsplatser som avfallsbolaget anvisar. Paragrafens syfte är

att berätta till vilka mottagningsplatser som fastighetsinnehavare och avfallsproducenter kan föra avfallet.

28 § Sophämtning

Paragrafen om sophämtning gäller främst avfallstransportörer. Enligt 10 § i avfallsförordningen ska tidpunkten för lastningen planeras så att de som bor och vistas i närheten av insamlingsplatsen inte utsätts för buller eller andra motsvarande olägenheter.

Sophämtning är tillåten också på lördagar och helgdagar för att avfallshanteringen ska kunna skötas exempelvis under påsken. Lastningstiderna gäller också näringsverksamhet, för de hör till avfallshandlingens tekniska utförande och via dem förhindras uppkomsten av buller som kan vara en olägenhet för hälsan.

29 § Transport av avfall

Avfallslagens 94 § ålägger den som bedriver yrkesmässig avfallstransport att göra en ansökan om godkännande av verksamheten för anteckning i avfallshandlingsregistret till den regionala närings-, trafik- och miljöcentralen. Registrering förutsätter att transportören bedriver verksamheten med yrkeskicklighet och i enlighet med lag och förordning, att verksamheten bedrivs utan att hälsan eller miljön orsakas fara eller skada samt att den utrustning och materiel som används i verksamheten är ändamålsenlig.

Syftet är att avfallstransporten inte ska medföra nedskräpning i miljön eller olägenhet för miljön eller hälsan. Enligt 11 § i avfallsförordningen ska avfall transporteras i ett tätt emballage, i ett slutet transportmedel eller övertäckt på något annat sätt. Det är avfallstransportören som ansvarar för att avfallet transporteras på ett lämpligt sätt.

Separat insamlat avfall eller avfall av olika beskaffenhet kan transporteras i samma behållare endast när det inte orsakar olägenheter för materialåtervinningen och återvinningen av avfallet. Enligt 15 § i avfallslagen om skyldighet att hålla avfall åtskilt är detta tillåtet. En sådan situation kan uppstå till exempel vid transport av returglas och återvinnbar metall.

Enligt 121 § i avfallslagen ska ett transportdokument upprättas för vissa avfallsslag. I denna föreskrift framförs skyldigheten i fråga och överlåtaren, transportören och mottagaren åläggs att vara medvetna om saken.

30 § Transport av avfall som inte lämpar sig för fastighetsvis avfallshandlingsservicen

I paragrafen föreskrivs med stöd av 41 § i avfallslagen att sådant avfall som inte lämpar sig för fastighetsvis avfallstransport eller inte kan samlas in vid ekopunkter kan av avfallsinnehavaren transporteras till avfallsstationen. Föreskriften är nödvändig eftersom man vill tillåta t.ex. självständig transport av skrymmande avfall eller partier av bygg- och rivningsavfall till avfallsstationen.

Avfallsbolaget kan erbjuda tjänsten att avhämta skrymmande avfall. Tjänsten är frivillig och tjänsteproducenten tar ut avgift enligt taxa. Också företag som är upptagna i avfallshandlingsregistret kan erbjuda fastigheterna denna tjänst.

Av arbets säkerhetskäl kan avfallstransportören vägra att tömma ett sådant sopkärl, där man, avvikande från dessa avfallshanteringsföreskrifter, lagt avfall som inte lämpar sig för fastighetsvis avfallstransport.

31 § Tömningsintervaller och transport av slam till behandling

Slamavskiljare, minireningsverk och andra motsvarande slambehållare ska tömmas en gång per år och slutna avloppstankar vid behov för att verkställa vederbörlig avfallshandtering och för att avloppsvattensystemets funktion ska bibehållas.

Med gråvatten avses avloppsvatten från endast tvätt, städning, kök eller liknande verksamhet. Gråvatten innehåller inte spolvatten från vattenklosetter eller t.ex. lakvatten från torrtoaletter. I avloppsvattenförordningen indelas slamavskiljarna inte enligt användningssätt i behållare för olika slags avloppsvatten, gråvatten eller svartvatten. Minimiskyldigheten till slamtömning gäller slamavskiljare för både svartvatten och gråvatten oberoende av om de används året runt eller inte.

Minimitömningsintervallen ska följas också vid egen behandling av slam på fastigheten.

Utöver behållare för avloppsslam ska också sand-, olje- och fettavskiljningsbrunnar tömmas regelbundet. Tömning och skötsel av brunnarna är föregripande åtgärder som förhindrar problem i avloppsnätet. Likaså ska avfallshanderingen skötas i fråga om filtermassor i fosforreningsbrunnar, massor som samlas i biofilter samt massor i anläggningar för markbaserad rening.

För att försäkra att regelbundna service- och kontrollåtgärder samt serviceintervall följs, ska fastighetsinnehavaren föra bok över avloppsslammets tömningar.

Avfallslagen ålägger den som bedriver yrkesmässig avfallstransport att göra en ansökan om godkännande av verksamheten för anteckning i avfallshandteringsregistret till den regionala närings-, trafik- och miljöcentralen. Skyldigheten att överlämna slammet endast till en verksamhetsutövare som är godkänd i avfallshandteringsregistret som påförs i paragrafen är viktig för att slammet ska transporteras och behandlas på behörigt sätt. Registrering förutsätter att transportören bedriver verksamheten med yrkesskicklighet och i enlighet med lag och förordning, att verksamheten bedrivs utan att hälsan eller miljön orsakas fara eller skada samt att den utrustning och materiel som används i verksamheten är ändamålsenlig.

Transportören åläggs att föra avloppsslammet till en plats som avfallsverket anvisar. Genom föreskriften förhindras att avloppsslam transporteras exempelvis till en närliggande gårdsbruksenhet som inte är en behandlingsplats som avfallsverket anvisat.

Eftersom slamavskiljarnas och minireningsverkens slambehållare samt andra motsvarande slambehållare ska tömmas minst en gång om året, innebär avbrott i praktiken att fastigheten ska stå oanvänd under en längre period än ett år. Därmed är det befogat att alltid förutsätta undantag från avfallshandteringsföreskrifterna när man vill avbryta fastighetsvis avfallstransport av slam.

32 § Egen behandling av avloppsslam

Tillstånd kan beviljas för egen behandling av avloppsslam om det på fastigheten finns ändamålsenlig utrustning (antingen egen eller t.ex. hyrd) och om omständigheterna är gynnsamma. Då tillstånd beviljas måste avfallshandteringsmyndigheten försäkra sig om att sökanden kan använda det stabi-

liserade slammet som gödsel, dvs. fastigheten ska förfoga över åkerareal för odling eller motsvarande ändamål. Det gäller därför aktiva odlare. Egen behandling av avloppsslam är tillståndspliktigt för att försäkra att behandlingen och spridningen av avloppsslam inte förorsakar miljö- eller annan skada och för att tillsynen ska lyckas. Tillståndsplikten möjliggör att avfallshanteringsmyndigheten ber om utlåtande av miljövårds- och hälsoskyddsmyndigheterna.

På samma grunder är även egen behandling av avloppsslam som uppstår på några (2-4) nära belägna fastigheter möjlig, om avfallshanteringsmyndigheten beviljar tillstånd till det.

Avloppsslammet ska alltid stabiliseras innan det sprids på åkern. Lämpliga metoder är exempelvis kalkstabilisering och termofil stabilisering. Lagen om gödsel och nitratförordningen begränsar användningen av avloppsslam som gödsel. När slam används som gödsel i liten skala krävs inget tillstånd av Livsmedelsverket.

Kalkstabiliserat slam kan i praktiken blandas ner i en gödselstad, men då måste man känna till de odlingsbegränsningar som gäller avloppsslam från vattenklosetter. Det är oftast förnuftigt att sprida slam som behandlats på det sättet direkt på åkern, för då känner man till var slammet finns och odlingsbegränsningarna gäller då bara detta område.

I övriga fall är egen behandling av avloppsslam som uppkommer vid boende möjlig under kontrollerade former främst när avloppsslammets mängd är liten eller slammet har fast form. Det innebär i praktiken kompostering. De egentliga föreskrifterna om kompostering tas upp i paragrafen om egen behandling av avfall (§ 14), och hänvisningarna gäller den paragrafen. I denna paragraf anges enbart att kompostering är möjlig.

Kompostering kan tillåtas exempelvis i följande fall:

- I en del minireningsverk samlas avloppsslammet i fast form in i en slampåse som kan komposteras på fastigheten i enlighet med anordningstillverkarens anvisningar.
- Avfallet från torrtoaletter får komposteras på fastigheten.
- I en del minireningsverk eller andra system är mängden flytande avloppsslam som ska tömmas på en gång så liten att slammet kan komposteras på fastigheten.

Flytande avloppsslam från minireningsverk eller annat motsvarande system samt avloppsslam från slamavskiljare för grävatten får komposteras på fastigheten, om fastigheten inte har rinnande vatten. I övriga fall krävs undantag för att försäkra att det uppkommande avloppsslammet till mängd och beskaffenhet lämpar sig för kompostering. Därtill kan spridningen av avloppsslam vara förbjuden i miljövårdsföreskrifterna på vissa områden, t.ex. viktiga grundvattenområden, vilket måste beaktas.

Också massor från fosforreningsbrunnar kan behandlas genom kompostering eller utnyttjas som näring på åkern.

33 § Transportregistret och inlämnandet av uppgifter

Enligt avfallslagen ska avfallstransportören årligen lämna uppgifter om genomförda avfallstransporter. Skyldigheten preciseras i 26 § i avfallsförordningen. Hur uppgifterna ska lämnas tas upp i avfallshanteringsföreskrifterna.

Avfallstransportören ska årligen lämna uppgifter till den kommunala avfallshanteringsmyndigheten om vilka fastigheter avfall har avhämtats på och om antalet sopkärlstömningar per fastighet och

avfallstyp. Den kommunala avfallshanteringsmyndigheten kan begära in uppgifterna kvartalsvis, om det är nödvändigt för uppföljningen av verksamheten.

För att uppgifterna ska gå att införa i transportregistret så effektivt som möjligt, föreskrivs att uppgifterna ska lämnas i en form som kan bearbetas elektroniskt eller i den form som avfallshanteringsmyndigheten separat meddelar. Det räcker inte med enbart elektronisk form, för då kan uppgifterna lämnas exempelvis i pdf-format som inte tillåter bearbetning. Ifall något transportföretag inte klarar av att lämna uppgifterna i en form som kan bearbetas elektroniskt, kan avfallshanteringsmyndigheten tillåta en annan form.

34 § Avfallshantering vid offentliga tillställningar

Avfallshanteringsföreskrifterna om offentliga tillställningar utomhus bygger dels på att nedskräpning ska förebyggas, dels på skyldigheten i avfallslagen att sköta avfallshanteringen på behörigt sätt. Enligt 74 § i avfallslagen är arrangören av en offentlig tillställning ansvarig för uppstädningen av det område som skräpats ned till följd av tillställningen, om nedskräparen själv inte städar upp efteråt.

I föreskrifterna åläggs arrangören av en offentlig tillställning att se till att hela avfallshanteringen vid tillställningen fungerar och inte bara uppstädningen. Skyldigheten att se till att avfallshanteringen fungerar är en viktig åtgärd för att förebygga nedskräpning, för det betyder att arrangören ska skaffa tillräckligt många sopkärl och se till att dessa töms vid behov. Också ansvaret för sortering och separat insamling påförs arrangören.

I avfallshanteringsföreskrifterna behövs det föreskrifter om uppstädningsskyldigheten vid en offentlig tillställning som inte har någon uttrycklig arrangör. Det kan vara fråga om ett s.k. Facebook-evenemang där det samlas mycket folk i en park utifrån en inbjudan eller annan information på Facebook. Om en sådan föreskrift inte införs i avfallshanteringsföreskrifterna är det i första hand nedskräparen, i andra hand innehavaren av området och slutligen kommunen som ansvarar för uppstädningen.

Särskilt beträffande stora offentliga tillställningar är det viktigt att föreskriva om skyldigheten att sortera och separat samla in avfall så att avfallshanteringen sker på behörigt sätt och tryggt. Att påföra sorteringskyldighet bygger på 13 och 15 § i avfallslagen, och därför kan skyldigheten påföras också en sådan arrangör som arrangerar en offentlig tillställning som näringsverksamhet. Skyldigheterna att sortera och separat samla in avfall baserar sig på mängden avfall som uppkommer.

Om stora tillställningar påförs skyldighet att anmäla till miljöförvaltningsmyndigheten. Miljöförvaltningsmyndigheten kan kräva att arrangörer av stora offentliga tillställningar ska presentera en avfallshanteringsplan.

35 § Förebyggande av nedskräpning på allmänna områden

Avfallslagen har noggranna bestämmelser om att nedskräpning ska förebyggas och om vem som är skyldig att städa upp i olika situationer. I denna paragraf ingår endast föreskrifter som kompletterar bestämmelserna i avfallslagen.

Avfallslagens förbud mot nedskräpning understryks genom att det enligt avfallshanteringsföreskrifterna är förbjudet att lägga avfall utanför sopkärl i allmänna områden. Eftersom ansvaret för underhållet av sopkärl i allmänna områden kan vara någon annans än kommunens, gäller föreskriften

sopkärl som underhålls av vilken aktör som helst (exempelvis väghållaren), trots att det är fråga om kommunala avfallshanteringsföreskrifter.

36 § Hantering av farligt avfall

Föreskrifterna om farligt avfall i avfallshanteringsföreskrifterna gäller också näringsutövare. Genom föreskrifter om farligt avfall bestäms de praktiska arrangemangen för en trygg avfallshantering. Trots att det i avfallslagen och avfallsförordningen bestäms att farligt avfall ska hållas åtskilt, finns det skäl att i korthet ta upp saken också i avfallshanteringsföreskrifterna.

Lagring av farligt avfall på en tillfällig plats kan medföra skada eller fara för miljön och hälsan. Därför har en föreskrift om tillfällig lagring tagits med i avfallshanteringsföreskrifterna. Föreskriften om en förvaringstid på högst ett år gäller alla fastigheter, också exempelvis sopkärl eller containrar för förvaring av insamlat elektriskt och elektroniskt skrot i dagligvaruhandlar. Den bidrar till att trygga en adekvat behandling av avfallet.

Kommunen ska ordna hanteringen av farligt avfall från boende och från jord- och skogsbruket, om det inte är fråga om oskäliga avfallsmängder. Farligt avfall som uppkommer i sådan verksamhet ska enligt föreskrifterna föras till avfallsstationen. Elektriskt och elektroniskt skrot som lyder under producentansvaret samt batterier och ackumulatörer ska enligt föreskrifterna föras till en mottagningsplats som producenten ordnat. Läkemedelsavfall ska föras till ett apotek som har ingått avtal om mottagandet med avfallsverket.

Farligt avfall som uppkommer i andra verksamheter, såsom social- och hälsovård och skolor, ska lämnas till en mottagare som har tillstånd att ta emot avfallet. Samma föreskrift gäller näringsutövare.

När det gäller omfattande partier farligt avfall ska saken överenskommas om med mottagaren. Då kan mottagaren förbereda sig på att behandla och lagra stora avfallsmängder på ett säkert sätt. Genom anmälan kan avfallsbolaget påföra skyldighet att föra omfattande partier farligt avfall från jord- och skogsbruket till något annat ställe, om det inte går att behandla avfallet inom avfallsverkets system.

I avfallsförordningen finns detaljerade anvisningar om förpackning av farligt avfall. I dessa avfallshanteringsföreskrifter hänvisas till dem. Genom skyldigheter att använda ursprungsförpackningen eftersträvas att farligt avfall förpackas och märks på behörigt sätt.

37 § Insamling av farligt avfall på fastigheten

Föreskrifterna om samlingsplatser för farligt avfall gäller alla aktörer utom egnahemsfastigheter, för de hör till det tekniska ordnandet av avfallshanteringen och till säkerheten. I paragrafen ges föreskrifter om hur farligt avfall ska förvaras säkert i lämpliga kärl. Dessutom åläggs fastighetsinnehavaren att informera dem som använder samlingsplatsen om hur platsen ska användas på behörigt sätt och säkert. Avsikten är att insamlingen av farligt avfall inte ska medföra skada eller fara för hälsan eller miljön.

Föreskrifterna om ordnande av samlingsplats för farligt avfall gäller både bostadsfastigheter och andra fastigheter (inte egnahemsfastigheter).

38 § Specialavfall

Enligt föreskrifterna ska specialavfall skiljas åt från annat avfall. Specialavfall ska förpackas och märkas så att en trygg behandling kan säkerställas.

39 § Farligt avfall och specialavfall från sjuk- och hälsovården

Om ordnandet av avfallshantering för hälsovårdens farliga avfalla och specialavfall ges preciserade föreskrifter och bestämmelser annanstans i lagstiftningen, varför närmare föreskrifter inte ges i avfallshanteringsföreskrifterna.

40 § Informationsskyldighet

För att kommunen ska kunna försäkra sig om att avfallshanteringen sköts i enlighet med de kommunala avfallshanteringsföreskrifterna åläggs fastighetsinnehavaren att informera dem som bor på eller i övrigt använder fastigheten om vilka skyldigheter de har enligt avfallshanteringsföreskrifterna.

41 § Undantag från avfallshanteringsföreskrifterna

Enligt 91 § i avfallslagen kan den myndighet som anges i de kommunala avfallshanteringsföreskrifterna i enskilda fall bevilja undantag från iakttagandet av en avfallshanteringsföreskrift på de grunder som nämns i beslutet. Därmed ska den myndighet som beviljar undantag bestämmas i avfallshanteringsföreskrifterna. I dessa föreskrifter ingår förutsättningar för undantag från avfallshanteringsföreskrifterna i olika situationer.